

Paprikafajták vírusfertőzöttségének vizsgálata

Fehér Dorina

Növényorvosi mesterképzési szak, nappali

Növényvédelmi Intézet, Növénykórtani Tanszék

Belső témavezető: Koósné dr. Szathmáry Erzsébet, adjunktus, Növényvédelmi Intézet

Hazánkban a paprika a negyedik legnagyobb mennyiségben termesztett zöldségnövény, melyet jellemzően termesztőberendezésekben állítanak elő. A hajtás által biztosított körülmények miatt nagyobb eséllyel alakulnak ki vírusfertőzések az állományban. A paprikát fertőző legjelentősebb vírusok a PVY, CMV, TSWV és tobamovírusok. A szakdolgozatom a fent említett vírusok detektálására irányult paprika termés és levél mintákból PCR segítségével. A gyűjtött minták Nyugat-Magyarország területéről, Zala megyei kertészetekből származnak. A mintagyűjtés a tüneteket mutató növényi részekre irányult. Palántákról és már termő növényekről egyaránt. A minták vírus rezisztenciával rendelkező és nem rendelkező fajtákról és hibridekről származnak. A két gyűjtési hely egyikén tripsz fertőzés volt detektálható. Összesen 31 db, 27 levél- és négy termésminta virológiai tesztelését végeztük el. 1 mintán nem voltak szemmel látható tünetek, az összes többi minta tünetes volt. Az elvégzett vizsgálatok alapján elmondható, hogy a vizsgált négy vírus közül csak a TSWV-t sikerült kimutatnunk, melyet a tüneteket mutató mintáink 43,33%-a tartalmazott. Tehát a tünetes növények kevesebb, mint feléből tudtunk kimutatni a vírust. Ennek vélhetőleg az lehet az oka, hogy ezek a növényeket valamilyen abiotikus stresszhatás érthette, vagy esetleg egy általunk nem vizsgált vírust tartalmazhattak. Rendelkeztünk olyan egyedekkel, melyek levele és termése is tünetes volt, vírust azonban csak a termésekből sikerült kimutatni, a levelekből nem. Melyből arra következtethetünk, hogy egyes esetekben a vírus a termésekben nagyobb koncentrációban fordulhat elő. Az említett minták tripszek által fertőzött állományból származtak, tehát az sem zárható ki, hogy a tripszek tevékenységének köszönhető az eredmény. A tripszmentes állományok fertőzöttségére pedig a mechanikai vírus átvitel adhat magyarázatot. Más esetekben pedig TSWV rezisztencia mellett is tüneteket produkált a növényegyed, és termésében detektálható volt a TSWV. Ebben az esetben elképzelhető lehetne, hogy egy rezisztencia törő vírus törzzsel van dolgunk, de esetünkben ennek ellentmond, hogy a növényen szisztemikus tüneteket nem figyeltünk meg. Kapott eredményeink alátámasztják azt, hogy önmagában nem elég a rezisztens fajták, hibridek alkalmazása a vírusok elleni biztonságos termesztéshez. Ugyanis a vektorok elleni időben történő védekezés és a higiénia szabályok betartása is nélkülözhetetlenek a paprika gazdaságos és eredményes termesztéséhez.